21/11/2019

Adevărul nu este rezultatul unui exercițiu al rațiunii autonome”

Marți, 19 noiembrie, la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Justinian Patriarhul” a Universității din București, conf. dr. Adrian Lemeni a susținut o conferință de prezentare a cărții „Adevăr și demonstrație. De la incompletitudinea lui Gödel la vederea mai presus de orice înțelegere a Sfântului Grigorie Palama”, apărută anul acesta la Editura BASILICA a Patriarhiei Române.

În prezența pr. prof. dr. Ioan Moldoveanu, decanul facultății, a profesorilor și colegilor, autorul, care este și directorul Centrului de Dialog și Cercetare în Teologie, Filosofie și Știință al Universității din București, a explicat ce aduce nou cartea sa. El l-a avut ca invitat pe Ștefan Cârstea, cercetător gr. I la Institutul Național de Cerce-ta-re- Dezvoltare pentru Fizică și Inginerie Nucleară „Horia Hulubei”. Acesta a prezentat în introducerea conferinței un scurt istoric despre puterea, dar și limitările matematicii.

Kurt Gödel, coleg și amic cu Einstein la Princeton, este considerat cel mai mare logician din istorie, pe picior de egalitate cu Aristotel. El a demonstrat „teoremele incompletitudinii”, care spun în principal că, într-un sistem axiomatic, există propoziții adevărate, dar nedemon-strabile; și că un sistem nu poate fi înțeles din interiorul lui. Implica-țiile se regăsesc azi în diverse domenii, vorbindu-se chiar de o „paradigmă a incompletitudinii”, a explicat conf. dr. Adrian Lemeni.

Cartea a fost inspirată de faptul că în notițele lui Gödel s-au găsit însemnări despre Sfântul Grigorie Palama. „Mi-am pus întrebarea cum de un logician de geniu este interesat de un vârf al misticii ortodoxe”, a spus conferențiarul, explicând că demonstrațiile lui au fost în răspăr cu paradigma predominantă în lumea științifică, unde logica dis-cursivă și rațiunea sunt considerate instrumente ultime de descoperire a adevărului. Aceasta a presupus un curaj al mărturisirii din partea lui Gödel. „A deranjat acest val ideologic prin care se încerca structurarea unei mentalități în care omul să-și pună încrederea în propriile lui puteri”, explică Adrian Lemeni. El arată că Gödel, „din interiorul logicii matematice, dezvăluie că adevărul e mai presus decât de-mon-strația, că adevărul nu este rezultatul unui exercițiu al rațiunii autonome”. La Gödel, ca și la Sfântul Grigorie Palama, cunoaș-terea nu ține de informație sau demonstrație, ci este vedere spirituală. Astfel, în epoca relativismului, Gödel ne pune în față centralitatea adevărului și natura non-com-puta-țională a minții umane: „Înțe-lep-ciu-nea nu ține de o anumită abilitate de a face conexiuni între informații. Înțelepciunea ține de un anumit mod de viață care dă o anumită vedere a lucrurilor, a adevărului. Nu întâmplător, și Gödel

vorbea, ca și Sfântul Grigorie Palama, de o vedere a adevărului”, a explicat dr. Adrian Lemeni. „Gödel spunea că adevărul este dat, nu construit, iar noi suntem chemați să vedem acea realitate dată, care nu poate fi epuizată în cuvinte. Rațiu-nea de tip analitic, puterea discursivă a min-ții, arată Gödel, este partea cea mai slabă a lucrării minții, cea mai de jos, pe care noi adesea o absolutizăm până la idolatrie. Gödel anticipa și spunea că mintea omului nu poate fi egalată de inteligența unei ma-șini”, a spus conferențiarul. „Niciodată o inteli-gență artificială nu va putea avea ceea ce este dat structural minții omului, ceea ce ține de chipul lui Dumnezeu – chiar dacă noi ne jucăm «de-a Dumnezeu» și vrem să facem nu doar o inteli-gență artificială, ci chiar să structurăm o nouă natură a omului prin transumanism și celelalte tendințe de astăzi”, a adăugat Adrian Lemeni.
ziarullumina.ro